

Årsredovisning 2017

Piteå kommun

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Helena Stenberg
Ordförande

Anders Lundkvist
Vice ordförande

Ylva Sundkvist
Kommunchef

Styrelsens uppdrag

Kommunstyrelsen är kommunens ledande förvaltningsorgan med särskilt ansvar för kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter.

Årets händelser

- Näringslivsenheten har medverkat till en vindkraftsetablering motsvarande 8 miljarder samt etablering av ny husfabrik på Haraholmen
- Regional Ung Företags-mässa genomförd i Piteå
- Riktlinjer antagna för mänskliga rättigheter samt mot våldsbejakande extremism
- Natthärbärge har bedrivits februari-maj samt startats upp på nytt december genom Svenska kyrkan i samarbete med Piteå kommun
- Jämställdhetsintegrering av rekryteringsarbete är påbörjat
- Inköpsfunktionen är förstärkt för att hantera ökade volymer i kombination med effektivare användning av skattemedel

Ekonomi

Utfall (tkr)

	2017	2016
Intäkter	19 810	21 677
Kostnader	-177 573	-185 784
Nettokostnad (exkl. kapitalkostnad)	-157 763	-164 107
Anslag (skattemedel)	178 537	181 632
Internränta	-907	-797
Avskrivning	-12 004	-12 365
Årets utfall	7 863	4 363
Investeringar	26 766	16 591

Budgetavräkning (tkr)

	Nettokostnader	Budget	Avvikelse
Gemensam administration	140 187	143 262	3 075
Konsumentrådgivning	1 641	1 693	52
Näringslivsfrämjande åtgärder	28 846	33 582	4 736
Summa	170 674	178 537	7 863

Mål och måluppfyllelse

Strategiska områden	Övergripande mål	2017	2016
Barn och unga - vår framtid	Barn och unga har en trygg och utvecklande uppväxt och använder inte alkohol eller droger		
Utbildning, arbete och näringsliv	Piteå ska år 2020 ha 43 000 invånare och till 2030 46 000 invånare		
	Piteå har nolltolerans mot ungdomsarbetslöshet		

	Piteå ska erbjuda goda förutsättningar för ett livslångt lärande	■	■
	Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande	▲	▲
Demokrati och öppenhet	🎯 Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund	▲	▲
	Service och bemötande utformas jämställt i kommunens alla verksamheter	◆	◆
Livsmiljö	Samhällsbyggnad ska utgå från socialt, ekologiskt och ekonomisk hållbarhet	▲	▲
	Piteå ska vara tryggt och tillgängligt för alla	▲	▲
	🎯 Piteå ska erbjuda attraktiva och varierande boendemiljöer	▲	▲
	Piteå ska utveckla bra infrastruktur och goda kommunikationer	▲	▲
	I Piteå utgör kulturen en drivkraft för demokrati, tillväxt och samhällsutveckling	▲	▲
	Minska tobaks- och alkoholanvändandet bland medborgarna. Ingen ska använda narkotika eller dopingpreparat.	◆	◆
Personal	Piteå kommun och de kommunala bolagen ska arbeta aktivt för att vara en attraktiv och jämställd arbetsgivare samt skapa hälsofrämjande arbetsplatser	▲	▲
Ekonomi	Budgetramen ska hållas genom effektiv hushållning med disponibla resurser	●	●

Strategiska områden	Nämndsmål	2017	2016
Livsmiljö	Piteås landsbygd har en positiv utveckling vad avser invånare, service och arbetstillfällen (Riktat nämndsmål)	◆	◆
	Piteå ska aktivt verka för att Norrbotniabanan byggs (Riktat nämndsmål)	●	●

Måluppfyllelse per strategiskt område

Analys

Ekonomi

Kommunstyrelsen (exkl räddningstjänsten) redovisar sammantaget ett överskott för året på 7,9 mkr. Kommunledningsförvaltningen redovisar överskott med 0,3 mkr medan kommunstyrelsens centrala utvecklingsmedel redovisar överskott med 7,6 mkr.

Förvaltningen lyckades vända ett negativt resultat under året vilket förklaras av flera faktorer. En fortsatt återhållsamhet och förskjutning av några insatser är en förklaring. Andra orsaker är potter och riktade projektmedel som inte upparbetats under året, lägre upparbetade kostnader på planbudgeten under hösten samt effekten av en översyn av lokalyror. Tillskjutande medel för attraktiv arbetsgivare har ännu inte kunnat nyttjas fullt ut. Minskade lönekostnader på grund av sjukskrivningar, tjänstledigheter och ökade intäkter har också bidragit till överskottet.

Sponsring

Kommunens totala sponsringsinsatser uppgick 2017 till ca 2,8 miljoner kronor, förutsatt att samtliga prestationsbonusar faller ut. Man ser ett generellt större behov av sponsring från såväl föreningsliv som evenemangsarrangörer. Precis som tidigare år utgör idrottssponsringen den större delen av kommunens sponsringsåtagande och insatsen uppgick 2017 till knappt 1,7 miljoner kronor.

Personal

På förvaltningsövergripande nivå finns en jämställd fördelning mellan kvinnor och män (60 % kvinnor och 40 % män). Däremot på avdelningsnivå finns en traditionell fördelning av arbete, männen finns inom IT och kvinnorna inom administration. Kvinnornas lön i förhållande till männens är 94,1 % vilket är en klar förbättring i förhållande till andra år. Något som kan förklaras av att en stor grupp lönekonsulter med lön i det lägre segmentet inte längre finns kvar inom kommunledningsförvaltningens organisation. Det kan även tyda på att fler kvinnor rekryterats till yrken med högre lönestruktur.

Då kompetensförsörjning är en av de största utmaningarna inom personalområdet är det viktigt att erbjuda trygga anställningar. Inom förvaltningen har samtliga en heltidsanställning med undantag från ett fåtal personer där deltid är eget val. Även användningen av timanställningar är litet, det motsvarar knappt en årsarbetare. Marknadsföring av

kommunens arbeten är viktigt för att attrahera nya medarbetare, detta görs genom deltagande på mässor och arbetsmarknadsdagar, hemvändarevent etc. Dessutom arbetar förvaltningen aktivt med att ta emot praktikanter och studenter som vill göra examensjobb.

Sjukfrånvaron inom förvaltningen ökar något, från 3,2 % till 4,4 %. Framförallt ökar kvinnors sjukfrånvaro. Under föregående år visades en rejäl minskning av långtidssjukskrivna men under 2017 är nivån tillbaka på samma som under 2015. Det är i princip lika många kvinnor som män som är långtidssjukskrivna. Trots ökning är det fortfarande många som inte varit sjuka under året, nästan hälften har inte haft någon sjukdag.

Strategiska områden och prioriterade mål

Prioriterade mål

Befolkningsutveckling

Reviderat övergripande mål med 46 000 invånare till 2030 har föranlett att en ny målprognos för att uppnå 46 000 invånare tagits fram. Analysarbete har lagt på att förstå skillnader i befolkningsframskrivningarna på lång sikt samt Migrationsverkets påverkan på befolkningsutvecklingen på kort sikt.

Mångfald

Piteå kommuns definition på mångfald har en bred och enkel ansats: "Ett Piteå för alla – med ökad mångfald". Mänskliga rättigheter (MR) har inarbetats i kommunens styr- och ledningssystem samt i nämndernas reglementen. Riktlinjer för mänskliga rättigheter och mångfald är antagna, ett utbildningsprogram är antaget och påbörjat. Arbetet för att Piteå ska kunna kalla sig MR kommun från 2020 är inlett med utformning av underlag för folkbildning och kommunikation. "Kvällsfika" på Kaleido har genomförts där information och dialog kring tillgänglighet, jämställdhet, demokrati och utveckling har skett. Arbetet med att förändra attityder och förhållningssätt har fortsatt genom konceptet "Ett Piteå för alla" som utarbetas tillsammans med företagareorganisationer och utbildningsanordnare. Kompetensutveckling sker även inom arbetet hållbar skola och under hösten startade en helt ny yrkeshögskoleutbildning i Piteå – integrationspedagog. Piteå kristna råd och Svenska Kyrkan har med stöd av kommunen drivit ett härbärge för hemlösa som varit öppet under vinterperioderna. Ett kommunalt partnerskap med Chinsali, Zambia finansierat av Internationellt Centrum för Lokal Demokrati pågår med fokus på utveckling av lokal demokrati och stöd till jämställdhet.

Boendemiljöer

Den nya översiktsplanen fördjupas och omsätts i handling. Byggandet av fler bostäder är en förutsättning för att kunna nå befolkningsmålet om 46 000 invånare år 2030 med delmålet 43 000 år 2020. Enligt förslaget till den nya Bostadsförsörjningsplanen behövs planberedskap för 275 bostäder i kommunen per år fram till och med år 2021. Byggtakten om 275 bostäder per år har under perioden 2016-2017 uppnåtts till cirka 70 procent.

De flesta bostäder som tillkommit utgörs av lägenheter i stadskärnan och i centrumnära lägen. Byggandet i Piteå centrum är starkt. Under 2018 kommer fortsatt planering pågå inom områdena Västermalm, Norrmalm och Universitetsområdet vilka i översiktsplanen är utpekade områden med stor framtida kapacitet.

Barn och unga - vår framtid

Antalet unga som deltagit i dialoger har minskat från 680 till 611. Minskningen beror på att Unga frågor inte genomfördes under våren på grund av personalomsättning. Under året har en uppföljning av metoder för ungas inflytande genomförts. Resultatet kommer att presenteras för Kommunstyrelsen i början av 2018.

Utbildning, arbete och näringsliv

Under året har arbetet med en organisationssamverkan med Älvsbyns kommun intensifierats. Tre prioriterade områden kommer att behandlas under året. Samverkan inom olika områden sker också med Luleå, Boden och Skellefteå. Arbetet genom den länsgemensamma e-nämnden börjar ge konkret resultat i form av gemensamma upphandlingar och realisering av bland annat e-tjänster.

Antalet personer som deltagit i näringslivsenhetens nyföretagaraktiviteter har uppgått till 322 personer under det senaste året, vilket är i stort sett samma nivå som under tidigare år. Antalet nystartade företag är i stort sett detsamma som föregående år och målet i tillväxtprogrammet om 300 nya företag per år är uppnått. Utvecklingen att nystartade företag är fler än antalet medverkande i nyföretagaraktiviteter fortgår. En förklaring kan vara att nyföretagarinformation är mer tillgänglig nu än tidigare.

Att analysera näringslivsklimatet är komplext och innehåller flera delar. Piteå kommun följer och presenterar resultat från de undersökningar som görs. Svenskt Näringslivs undersökning som genomfördes i början av 2017 ligger Piteås sammanfattande *omdöme* på 3,1, marginellt högre än 2016. I den nationella ranking som görs utifrån enkätens totala resultat för 2017 placerar sig Piteå på 226:e plats, vilket är en försämring med 9 placeringar sedan föregående års ranking. I Norrbotten hamnar Piteå i mitten av kommunerna, det är endast Luleå och Boden som hamnar på den övre

halvan av landet kommuner.

Under året har några träffar och dialoger genomförts med näringslivet och dess organisationer för att diskutera näringslivsklimatet och vilka insatser som bör göras för att uppnå högre värden i rankingen. Företagsbesök har gjorts av såväl kommunledning som näringslivsenhetens personal under året. Besöken är viktiga och uppskattade och bidrar till bättre dialog mellan kommunen och näringslivet. Företagsbesök och dialogmöten bör fortsätta kommande år.

En genomförd mätning visar att 91 procent av Piteås fastighetsägare anser att näringslivsklimatet är gynnsamt för fastighetsverksamhet samt att 82 procent tycker att Piteå kommuns handläggningstider är rimliga.

Demokrati och öppenhet

Kommunstyrelsen har beslutat att genomföra en fördjupad översiktsplan för landsbygdscentra som fokusdialog 2017. Dialogen genomfördes under våren 2017 genom workshops i samtliga landsbygdscentra. Barnen gavs tillfälle att delta under dagtid och de vuxna kvällstid. Resultatet har sammanställts och gått ut på remiss. Samrådshandlingen granskades och åtgärder prioriterades av deltagarna.

PiteåPanelens medlemmar har inbjudits att delta i en workshop angående delaktighet i utvecklingsarbetet.

Piteå har även deltagit i *SCB:s medborgarundersökning* under året. Piteå redovisar ett högre resultat än genomsnittresultatet för deltagande kommuner över hur medborgarna ser på att bo och leva samt kommunens verksamheter. För Nöjd-Inflytande-Index (Hur ser medborgarna på sitt inflytande i kommunen) är det sammanfattande betygsindexet för Piteå i paritet med det sammanfattande betygsindexet för genomsnittresultatet för deltagande kommuner. Ett mer utförligt resultat kommer att redovisas i början av 2018.

Piteå har även för första gången deltagit i *Tillitsbarometern*. Resultaten visar på en hög lokalsamhällestilt men ytterligare analys kommer att göras och resultatet kommer att redovisas i början av 2018.

Under året har cirka 5 500 pitebor deltagit i olika dialoger vilket är ungefär samma antal som 2016.

Livsmiljö

Undersökningen *Personligt* (genomförs bland elever i årkurs 7 och 9 grundskolan samt årskurs 2 gymnasieskolan) har inför 2017 omarbetats då det funnits ett behov av att se över samtliga frågor. Ett antal frågor har förändrats eller plockats bort vilket kan innebära svårigheter att jämföra över tid men vid varje förändring har en avvägning gjorts utifrån behovet av att förändra frågeställningen, resultatets användbarhet och jämförelse över tid. En annan förändring är att *Personligt* har delats upp i ett avsnitt med årliga frågor och ett avsnitt där frågeområdena kan fördjupas och återkommer vart tredje år. År 1 är fördjupningen *Skola*, År 2 är fördjupning *Du och din familj* samt *Arbete och framtid* och år 3 fördjupning *Fritid* samt *Politik och samhälle*.

Andelen elever som aldrig rökt är 74 % vilket är lika med 2016. Andelen elever som aldrig druckit alkohol är 55 % vilket är en försämring med tre procentenheter sedan 2016. Andelen elever som aldrig använt narkotika är 96 %, lika med 2016. Det är fler killar som uppger att de aldrig druckit alkohol, när det gäller rökning och narkotika ses ingen skillnad mellan könen.

Det är ungefär 20 % av eleverna som uppger att de blivit mobbade, trakasserade, kränkta, eller utfrysade enstaka gånger under de senaste 12 månaderna och cirka 2 % som uppger att de blivit utsatta under en längre period. Det är dubbelt så stor andel tjejer som uppger att de blivit mobbade, trakasserade, kränkta eller utfrysade enstaka gånger jämfört med killarna medan det inte är någon direkt könsskillnad när det gäller de elever som svarat att de blivit utsatta under en längre period. Rapporten "Personligt" kommer att delges Kommunfullmäktige under 2018.

Natthärbärge är uppstartat på Strömgården under december 2017 och har haft i princip full beläggning hela månaden trots att antalet platser ökat från 12 till 14. Särskilda platser har varit dedikerade till kvinnor.

Konsument Piteå har en ökning gällande reklamationsärenden under året med 2,8 % jämfört med 2016. Antal kontakter har ökat flera år i rad. Ökad tillgänglighet samt att konsumentfrågor syns mycket mer i media är en trolig orsak. Antalet pågående budget- och skuldsaneringsärenden var 304 under 2017 jämfört med 275 under 2016. Totalt har 153 nya ärenden inkommit, vilket är en ökning med 11,7% jämfört med 2016. Trycket på budget- och skuldsanering är högt men det finns ingen kö för att träffa en budget- och skuldrådgivare i Piteå kommun. November 2016 kom det en förbättrad skuldsaneringslag som inneburit ett markant ökat tryck på myndigheter eftersom den nya lagen gav möjligheter för fler att söka skuldsanering.

God ekonomisk hushållning

Kommunstyrelsen bedömer att verksamheterna bedrivits med god ekonomisk hushållning. Utvecklingen inom styrelsens verksamhetsområde har varit positiv gällande resultat och utvecklingsåtgärder. Styrelsens interna

styrning och kontroll bedöms vara tillräcklig.

Framtiden

Piteå kommun har stora möjligheter att nå målet med 43 000 invånare till 2020. På så sätt ges också bättre förutsättningar att klara att leverera en fortsatt god kvalitet i kommunala tjänster och service. Ett väl fungerande flyktingmottagande är avgörande för detta samtidigt som det kortsiktigt innehåller utmaningar. Andra tillväxtfaktorer för Piteå är en ökad mångfald i samhället, en ökad samverkan med såväl civilsamhället som andra kommuner och inte minst utvecklingen av attraktiva boendemiljöer i både stad landsbygd samt att utveckla förutsättningarna för det lokala näringslivet.

För att nå en social hållbarhet i samhället är det viktigt att fortsätta arbeta med att skapa tillit och att se och möta de rädslor som kan vara grunden till utvecklade konflikter i samhället.

Det kommer att krävas en ökad innovationstakt i kommunens verksamheter. Behov är särskilt tydliga gällande resursanpassning, teknikutveckling samt utvecklade och automatiserade myndighetsprocesser. Digitaliseringen av samhället ger samtidigt stora möjligheter och utmaningar för offentlig sektor inom i princip alla plan. Piteå kommuns stora utmaning blir här att anta utmaningen som en digital transformation inom kommunens alla verksamheter innebär.

En viktig fråga blir därför hur ekonomiska och personella resurser bör fördelas mellan grunduppdrag och utvecklingsinsatser och inte minst i vilken grad kommunen väljer att samverka internt mellan nämnder och bolag, med andra kommuner och organisationer för att åstadkomma det bästa möjliga för Piteå.

Det är viktigt med en långsiktighet och uthållighet. Omfattande, tidsbegränsade satsningar under en 5-10 års period står därför sannolikt framför oss vilket innebär påfrestningar på kommunens ekonomi. Kostnaderna kommer sannolikt att öka kommande år till följd av ovanstående samtidigt som skatteunderlaget sammantaget inte bedöms växa lika snabbt de kommande åren.

Men det är samtidigt också en förutsättning för att bibehålla och utveckla en trygg och utvecklande uppväxt för barn och unga, för en fortsatt satsning på utbildning, arbetstillfällen och ett framgångsrikt näringsliv, en öppenhet, engagemang och delaktighet från medborgare samt inte minst en trygg och lustfylld livsmiljö i livets alla skeden.

Åtgärder och uppdrag

Åtgärder och uppdrag	Status	Beslutad	Återrapport	Kommentar
Ge förslag på modell för indexuppräknings av vissa driftsanslag	 Pågår	Uppdrag i VEP 2015-2017	Delår 2017	Politisk beredning genomförd. Uppdrag slutfört men ej beslutat i KS.
Undersöka möjligheten till samarbete med närliggande kommuner vad gäller vissa delar av överförmyndarverksamheten tillsammans med kommunstyrelsen (KS/ÖFN arbetar tillsammans)	 Klar	Uppdrag i VEP 2015-2017	ÅR 2017	Förstudie samt fördjupad utredning är klar angående samverkan mellan Piteå kommun och Älvsbyns kommun. Ärendet beslutas i Kommunfullmäktige under våren 2018.
Köp/sälj system inom IT-verksamheten	 Pågår	Åtgärd från ÅR 2011	ÅR 2017	Genomfört - Kommunfullmäktige har beslutat om möjlighet till leasing av IT-utrustning från och med 2018. Finansiell partner upphandlad. Utredning av tillkommande tjänstebehov vid leasing inledd. Kvarstår - komplettera tjänstekatalog med hyresmöjligheter med tillhörande rutiner och logistik. Utreda modell för "köp/sälj" av övriga tjänster, exv systemdrift, serverhyra, infrastruktur. Arbetet fortgår.
Utreda förutsättningar för hur en HBT-certifiering av kommunens verksamheter ska kunna genomföras på ett långsiktigt och strategiskt sätt	 Klar	Uppdrag från Riktlinjer 2017-2019	ÅR 2017	Redovisat till i KF i februari. Plan för utbildning i mänskliga rättigheter antaget av KS i januari.